

PRZEGLĄD TATARSKI

KWARTALNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY MUZULMAŃSKIEGO ZWIĄZKU RELIGIJNEGO W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Przyjechaliśmy do Belwederu...

Tatarską delegację powitał Prezydent RP Bronisław Komorowski

Głos zabrał także Mufti Tomasz Miśkiewicz

Imam Aleksander Bazarewicz odmówił okazjonalną modlitwę

Prezydent ze smakiem próbował tatarskiej halwy

Pierwsza Dama w otoczeniu naszych Tatarok

W NUMERZE:

Jesteśmy z Wami, Krymscy Bracia!

Szlachta tatarska w Polsce

Tatarzy na Górnym Śląsku

Generał o tatarskich korzeniach

Szlak Tatarski w pocztówkach

Europejskość polskiej Tatarki

U przyjaciół Tatarów

Drodzy Czytelnicy naszego czasopisma!

Oto minął kolejny rok wydawniczy naszego kwartalnika i jednocześnie niniejszym numerem zaczynamy kolejny. Oby okazał się lepszy od ostatniego, w którym nasza społeczność drastycznie, poprzez spór i nieporozumienie, brak wystarczającego dialogu, wzajemną niechęć i oskarżenia została podzielona. Na dwie lub więcej frakcji, grup, grupki. Powodem tego stał się urząd muftiego, sposób jego sprawowania, zakres praw i obowiązków, wreszcie sama osoba muftiego. Zaczęliśmy w tym przypominać dokładnie naszych przodków z lat dwudziestych i trzydziestych ubiegłego stulecia. Wtedy, po obiorze muftiego, po ustanowieniu tego urzędu i formalnej organizacji Muzułmańskiego Związku Religijnego w RP rozpoczął się spór kompetencyjny, który w dużej mierze sparaliżował na wiele lat działalność tatarsko-muzułmańskiej wspólnoty. Powstały dwie grupy interesów, jeśli tak to można nazwać. Jedna skupiona wokół braci Leona i Olgierda Kryczyńskich, arystokratów, wysokiej rangi urzędników państwowych, byłych działaczy panislamskich o randze prawie światowej. Obaj zginęli później tragicznie podczas wojny. Druga wspierała dra Jakuba Szynkiewicza, muftiego, realizującego swoją koncepcję powolnych, systematycznych zmian, mających zbliżyć praktykę religijną polskich muzułmanów do panującej w ówczesnym świecie muzułmańskim.

Jego urzędowanie spotkało się z oporem grupy skupionej wokół braci Kryczyńskich. Rozgorzał ciągnący się latami spór. Wtedy też chodziło o kadencyjność urzędu muftiego i o ograniczenie jego władzy. W końcu, na skutek mediacji ówczesnego wojewody wileńskiego, powstało w roku 1936 Najwyższe Kolegium Muzułmańskie. Dopiero wtedy spór się zakończył. Skądinąd polscy muzułmanie nie mają szczęścia do swoich muftich, czy też to oni nie mają szczęścia do sprawowania swojego urzędu. Pierwszy z nich, Noman Çelebi Cihan (Çelebi Džihan), wspólny mufti Tatarów krymskich i polskich, został zamordowany w okrutny sposób przez bolszewików w 1918 roku. Drugi, Jakub Szynkiewicz, po II wojnie światowej został zmuszony do porzucenia swego urzędu, Wilna, domu i udania się na tułaczkę, którą zakończył w 1966 roku w USA. Trzeci – Tomasz Ahmed Miśkiewicz jest pomawiany, atakowany, odrzucany. A jest powiedzenie: do trzech razy sztuka.

Dzisiaj mamy „powtórkę z rozrywki”, czyli konflikt o te same prerogatywy muftiego i Najwyższego Kolegium Muzułmańskiego. Czy ten spór się zakończy? I jak? Obecny mufti, jak już pisałem w liście otwartym do społeczności polskich muzułmanów, jest niewątpliwie właściwą osobą na właściwym miejscu. I powinien tam zostać. Nie możemy jako wspólnota marnować czasu, sił i środków na jałowe spory. Trzeba budować, a nie niszczyć i burzyć. 12 lutego w Olsztynie powstał Oddział Warmińsko-Mazurski Związku Tatarów Rzeczypospolitej. Oddział młody, nowy, należy mieć nadzieję, że będzie się rozwijał dzięki współpracy reszty tatarskiego społeczeństwa. To optymistyczna wiadomość na tle tych poprzednich, dotyczących MZR.

Zobaczymy, co nam przyniesie ten rok. Nam, jako wspólnocie tatarsko-muzułmańskiej, jako jej członkom, wreszcie jako Polakom, Europejczykom. Co będzie z naszą małą tatarsko-muzułmańską społecznością? Jak wreszcie będą wyglądały losy tego czasopisma, które już zdążyło się wpisać w świadomość czytelników. Miejmy nadzieję, że pokonamy nieprzychylny los, zwalczymy zło, wyjdziemy na prostą. W każdej sytuacji. Inszallah.

Selim Chazbijewicz

W numerze:

Wydarzenia, informacje	1
Jesteśmy z Wami, Krymscy Bracia!	5
Szlachta tatarska w Polsce	10
Tatarzy na Górnym Śląsku	12
Generał o tatarskich korzeniach	16
Włodzimierz Ablamowicz, pseudonim Tatar	19
Szlak Tatarski w pocztówkach	20
Kto jest na tym zdjęciu?	21
Tefsir Tatarów w badaniach międzynarodowego zespołu specjalistów	22
Europejskość polskiej Tatarki	23
Trzy ojcowskie rady	24
Opowiem o narodzie słabo znanym we Francji, choć nie tak bardzo odległym	25
Popularne bajki tatarskie	26
Nogajskie bajkowanie	27
U przyjaciół Tatarów	28
Wspomnienia (5)	30

Przegląd Tatarski , kwartalnik społeczno-kulturalny poświęcony Tatarom w Polsce i na świecie	ISSN 2080-0541
Wydawca: Najwyższe Kolegium Muzułmańskiego Związku Religijnego w RP ul. Piastowska 13 F, 15-207 Białystok, tel. +48 85 732 40 23, +48 605 612 137, mzm@mzm.pl, www.mzm.pl	
Współpraca: Związek Tatarów Rzeczypospolitej Polskiej	
Redaktor naczelny: Musa Czachorowski, tel. +48 604 136 386, ahma@wp.pl	
Przewodniczący Rady Redakcyjnej: Selim Chazbijewicz, teleboga@wp.pl	
Rada Redakcyjna: Aleksander Miśkiewicz, Barbara Pawlic-Miśkiewicz, Tomasz Miśkiewicz, Halina Szahidewicz, Dżemila Smajkiewicz-Murman	
Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych. Zastrzega też sobie prawo redagowania i skracania tekstów, zmiany tytułów oraz obróbki zdjęć. Redakcja nie zawsze zgadza się z poglądami Autorów tekstów.	
Skład i druk: Agencja Wydawnicza ARGi s.c., ul. Żegiestowska 11, 50-542 Wrocław, www.argi.pl	
Pismo dofinansowano ze środków Ministra Administracji i Cyfryzacji	nakład 500 egz.

ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI

Białystok (Fot. Krzysztof Mucharski)

Tomasz Aleksandrowicz złożył wiązanek kwiatów w imieniu białostockiej gminy wyznaniowej

Gdańsk (Fot. Adam Murman)

Gdańscy Tatarzy przed pomnikiem Tataru

W Domu Modlitwy dzieci recytowały sury z Koranu

Dr Artur Konopacki wygłosił okolicznościowy referat

